

Příloha č. 3

Odůvodnění zacílení výzvy 03_16_132

Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu.

Výzva je vyhlášována v investiční prioritě 1.2, jíž Programový dokument OPZ stanovuje naplnění specifického cíle pomocí mj. zlepšení nabídky cenově dostupných a kvalitních zařízení a služeb péče o děti za účelem zvýšení zaměstnanosti pečujících osob a usnadnění slučitelnosti pracovního a soukromého života.

V návrhu Specifických doporučení Rady pro ČR na rok 2016¹ se konstatuje, že „Ženám s malými dětmi brání v účasti na trhu práce přetrvávající nedostatek cenově dostupných a kvalitních služeb péče o děti, zejména o děti do tří let, a omezené využívání pružné pracovní doby. K řešení těchto nedostatků byla v posledních letech podniknuta určitá opatření, avšak úsilí by mohlo být ještě intenzivnější.“ Následně je formulováno doporučení pro ČR: „Odstranit překážky, jež brání větší účasti nedostatečně zastoupených skupin (zejména žen) na trhu práce.“

Ve školním roce 2015/2016 bylo odmítnuto 61 928 žádostí o umístění dítěte do mateřské školy² na území ČR mimo hl. m. Prahu (jedná se o 28 % žádostí).

Přestože počet narozených dětí již od roku 2010 klesá, zvyšuje se poptávka po umístění dětí do předškolních zařízení již před třetím rokem věku dítěte. Vzhledem k tomu, že dětské skupiny mohou navštěvovat děti již od 1 roku do zahájení povinné školní docházky, je populace dětí ve věku 1 – 6 let početně velmi vysoká.³

Nedostatek služeb péče o děti tak má významný vliv na nezaměstnanost rodičů s dětmi, speciálně žen:⁴

	Celkem v ČR	Z toho v Praze	Mimo Prahu
Uchazeči o zaměstnání - celkem	414 960	35 728	379 232
Osoby pečující o dítě o dítě do 15 let	51 786	2 463	49 323
Uchazeči o zaměstnání po MD/RD	23 264	1 531	21 733

Uchazeči o zaměstnání - ženy	211 454	18 552	192 902
Osoby pečující o dítě o dítě do 15 let	47 459	2 158	45 301
Uchazeči o zaměstnání po MD/RD	22 475	1 490	20 985

Prioritou rodinné politiky státu je podpora sladění pracovního a rodinného života a rozvoj dětí, a to zejména prostřednictvím rozvoje služeb pro rodiny. Tato priorita vyplývá z podprůměrných výsledků

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/csr2016_czech_cs.pdf

² Zdroj: MŠMT (<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>)

³ Zdroj: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/vekove-slozeni-obyvatelstva>)

⁴ Zdroj: MPSV (<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>)

ČR v oblasti péče o děti předškolního věku a zaměstnanosti matek vzhledem k ostatním státům OECD. V roce 2013 bylo v ČR zaměstnáno pouze 44 % žen s dětmi mladšími šesti let. Navíc bylo zjištěno, že mateřství vedlo u žen až k dvojnásobnému navýšení jejich nezaměstnanosti. Dle průzkumu OECD byla v roce 2013 umístěna pouze 4 % dětí ve věku méně než dvou let v zařízeních péče o dítě, kdežto průměr ostatních států OECD se pohyboval kolem 33 %. Tato skutečnost byla způsobena nedostatečnou kapacitou zařízení péče o dítě předškolního věku, což se rovněž projevilo ve školním roce 2014/2015, kdy došlo k výraznému nárůstu počtu neúspěšných žádostí o umístění dětí do předškolních zařízení.⁵

Další strategické dokumenty, které si stanovují za svůj cíl podpořit zaměstnanost rodičů malých dětí prostřednictvím rozvoje služeb pro děti, které tato výzva pomůže naplňovat, jsou následující:

1) **Národní program reforem 2014, 2015, 2016** (3.3.2 – specificky na dětské skupiny) - Dle doporučení Evropské komise a vládních cílů je zvýšení dostupnosti a kvality služeb péče o předškolní děti pro Českou republiku klíčové

2) **Programové prohlášení Vlády** (část 7.1. jesle, školky) a **Koaliční smlouva Vlády**

3) **Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020**

Dokument uvádí, že mezi hlavní problémy v ČR patří nízká zaměstnanost žen spojená s nedostatkem služeb péče o děti a nízkým využíváním flexibilních forem práce. Mezi opatření uvádí: podpořit zaměstnanost žen s dětmi zvýšením nabídky a vytvořením dostatečné kapacity cenově dostupných služeb péče o děti mladší tří let a doplněním kapacit kvalitního předškolního vzdělávání na úroveň odpovídající poptávce.

4) **Strategii politiky zaměstnanosti do roku 2020,**

5) **Vládní strategie rovnosti žen a mužů pro období 2014 – 2020,**

6) **Národní koncepci rodinné politiky,**

7) **Koncepce ministerstva práce a sociálních věcí pro období 2015 – 2017, s výhledem do roku 2020,**

8) **Strategii pro rovnost žen a mužů Evropské komise, odboru Gendrové rovnosti,**

9) **Strategie 2020,**

10) Rovněž **Strategie sociálního začleňování** v části věnující se sladění rodinného a pracovního života podotýká, že v ČR je nedostatek služeb výchovy a péče pro předškolní děti a nedostatečné využití pružných forem pracovních poměrů a organizace práce, což zejména u osob pečujících o děti a blízké má dopad na sladění rodinného a pracovního života. (Strategie sociálního začleňování, str. 23),

11) **Doporučení pro ČR The European Platform for Investing in Children,**

12) **doporučení tzv. Barcelonských cílů.**

Řídící orgán OPZ na tyto skutečnosti reagoval na podzim roku 2015 vyhlášením výzev zaměřených na rozvoj služeb péče o předškolní děti. Zájem o první vyhlášené výzvy zaměřené na služby péče o předškolní děti (výzvy č. 35 a 36) byl obrovský. Příjem žádostí musel být předčasně ukončen, neboť převýšil alokaci. Podpořeno je celkem 5 784 míst pro děti v celkem 413 zařízeních.

⁵ Zdroj: OECD [OECD Economic Surveys: Czech Republic 2016 | OECD READ edition](#)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vzhledem k tomu, že potřebnost těchto zařízení z pohledu počtu možné cílové skupiny je mnohonásobně vyšší, je prioritním cílem navýšit kapacity zařízení péče o děti. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli zařadit do harmonogramu mimořádnou výzvu. Na základě zkušeností z předchozích obdobných výzev, řídicí orgán OPZ odpovědně zvážil zúžení výzvy tak, aby byly plněny prioritní cíle, ale nedošlo k rozsáhlému převisu předložených žádostí.

Jelikož je prioritou navýšení kapacity zařízení péče o děti, je výzva č. 03_16_132 pouze na vytvoření nových dětských skupin, popř. na transformaci stávajícího zařízení na dětskou skupinu a jejich následný provoz. Ve výzvě nebude podporován provoz zařízení, která již existují.

Zúžení okruhu možných aktivit – podpora pouze zařízení typu dětská skupina dle zákona č. 247/2014 Sb.

Odbor 88 provedl u projektů, které obdržely dotaci z výzev č. 35 a č. 36 průzkum poplatků, vybíraných rodiči v zařízení péče o děti. Zjišťovali jsme výši poplatku za měsíční docházku dítěte:

- před obdržení dotace u již dříve existujících zařízení (tj. zjišťování proběhlo v době, kdy organizace neměly vydaný právní akt a neobdržely zálohu na provoz zařízení)
- po poskytnutí dotace (tj. vydání právního aktu a vyplacení zálohové platby).

Z celkového počtu 66 živností, které byly sledovány před zahájením dotace, zlevnilo 13 z (tj. 20 %), přičemž průměrná sleva činí 37 % ceny (rozmezí slevy se pohybovalo od 9 % do 62 %). Průměrný poplatek za službu péče o děti mimo hl. m. Prahu u živnosti je o 72 % vyšší než u dětských skupin. Ke slevě došlo pouze u zařízení na území ČR vyjma hl. m. Prahy. Žádné zařízení, provozované na území hl. m. Prahy, nesnížilo své poplatky po obdržení dotace, přestože při prvním zjišťování některá deklarovala, že to mají v plánu.

Závěry této evaluace byly zohledněny a oproti výzvam č. 35 a 36 nebudou ve výzvě podpořena zařízení provozovaná na základě živnostenského oprávnění. Protože dětské skupiny jsou založeny na neziskové bázi a mohou být provozovány širokým spektrem subjektů (zaměstnavatelé, nestátní neziskové organizace, územní samosprávné celky, vysoké školy, církve), takže mohou významně přispět k vyšší dostupnosti cenově přijatelných služeb péče o děti, soustředí se podpora z OPZ v této výzvě na ně.

Podpora v nové výzvě nebude určena pro zařízení péče o děti typu živnost.

Zkušenosti z předchozích výzev

Výzvy č. 35 a č. 36 byly dlouho očekávané, neboť vznikla časová prodleva ve financování zařízení péče o děti z OP LZZ, které skončilo k 30. 6. 2015. Novým nastavením zjednodušené formy vykazování výdajů se zájem o zařízení péče o děti několikanásobně navýšil⁶. Podat žádost bylo velmi jednoduché – existovala předvyplněná textová pole a kalkulačka rozpočtu projektu. Žádost podalo velké množství subjektů – ve výzvě č. 35 se jednalo o 377 žádostí, ve výzvě č. 36 pak 66 žádostí. Ukázalo se, že

⁶ Jako klíčové pro zvýšení zájmu jsme identifikovali následující faktory: zařízení pro veřejnost, podpora již existujících zařízení péče o děti, podpora všech typů možných zařízení péče o děti (tj. jak dětská skupina, tak živnost).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ačkoliv žádosti procházely pouze hodnocením formálních náležitostí a přijatelnosti a následně přípravou právního aktu, bylo nutné žádosti často vracet žadatelům k opravě. V hodnocení formálních náležitostí často žádosti nebyly úplné, při přípravě právního aktu pak nedokládaly všechny požadované náležitosti a před uzavřením právního aktu předkládali žadatelé velmi často změny projektů. Přestože výdaje pro projekty mohly být způsobilé od data vyhlášení výzvy, žadatelé často vyčkávali do fyzického obdržení právního aktu, a své harmonogramy posouvali. Velmi často se také stávalo, že bylo nutné změnit místo realizace, neboť v době podání žádosti nebylo vybráno místo napevno dohodnuto, či Krajské hygienické stanice neuznaly uvažované místo jako vhodné pro pobyt dětí. Ve skutečnosti tak cca 30 % podpořených zařízení zahájilo svůj provoz v první polovině roku 2016, 40 % zahájí ve druhé polovině roku 2016 a 20 % v roce 2017 a 2018.

V nové výzvě na podporu vybudování či transformaci + následný provoz zařízení péče o děti na typ dětská skupina je vhodné umožnit žadatelům čas na přípravu projektu, aniž by museli mít obavy z rychlého vyčerpání alokace výzvy a ztráty možnosti dotace. Z tohoto důvodu bude zahájení příjmu žádostí o podporu zpřístupněno později, než samotné vyhlášení výzvy.

Stanovení finanční alokace výzvy

Po zkušenosti s rychlým vyčerpáním výzev č. 35 a č. 36 (pozn. výzva č. 35 byla vyhlášena na 882 mil. Kč a objem předložených žádostí o podporu převýšil alokaci výzvy již po necelých dvou měsících, výzva č. 36 byla vyhlášena na 218 mil. Kč a byla vyčerpána již po dvou týdnech) bylo zkoumáno, zda vyhlášením předchozí výzvy nedošlo k naplnění absorpční kapacity regionu, a zda o další výzvu bude zájem, příp. jaký. Za tímto účelem jsme připravili elektronickou anketu, kterou jsme zveřejnili na <https://www.esfcr.cz/> a v klubu pro dětské skupiny na ESF fóru. Při vyčerpání alokace výzev č. 35 a 36 jsme zaznamenali několik jednotek dotazů na to, kdy bude vyhlášena další výzva. Doporučovali jsme, aby žadatelé zaregistrovali své e-mailové adresy pro zaslání aktualit na <https://www.esfcr.cz/> i v klubu na ESF Fóru. Proto jsme vycházeli z předpokladu, že neuspokojení žadatelé čekají na zprávu o vyhlášení další výzvy a budou reagovat na anketu.

V době od 23. 5. 2016 – 6. 6. 2016 se ankety zúčastnilo 98 respondentů, z nichž ale pouze 61 své odpovědi odeslalo. Abychom byli schopni oddělit ty respondenty, kteří již obdrželi dotaci z výzvy č. 35 (popř. 36), první otázka byla rozřazovací. Po odečtení již současných příjemců dotace tak v anketě celkem 24 respondentů uvažuje o zřízení nového zařízení péče o děti v roce 2017 (3 respondenti plánují zřídit zařízení péče o děti později). Z nich pak 18 respondentů plánuje zřídit dětskou skupinu dle zákona č. 247/2014 Sb. (mezi odpověďmi se objevily také dvoje mikrojesle, dva dětské kluby, jedna lesní mateřská škola, příměstský tábor a živnost). Dvě dětské skupiny se plánují zřídit v Praze, ostatních 16 pak na území ČR vyjma hl. m. Prahy. Osm respondentů již provozuje nějaký typ zařízení péče o děti, nejčastěji jde o mateřské centrum či nepravidelné poskytování služeb péče o děti. Dva respondenti uvedli, že nyní provozují své zařízení péče o děti na živnost, a neplánují přejít na dětskou skupinu, ani kdyby to byla podmínka dotace.

Přestože si uvědomujeme, že forma zjištění absorpční kapacity má omezený dopad, ukázalo se, že na území ČR plánuje v roce 2017 své zřízení pouze 16 nových dětských skupin, u kterých žadatelé aktivně očekávají vyhlášení další výzvy. Z tohoto důvodu není vhodné vyčlenit na novou výzvu vysokou alokaci, která by mohla zůstat nedočerpána. Při stanovení finanční alokace výzvy tak byla vzata v potaz dostupná administrativní kapacita odboru 88 s tím, že žádosti o podporu je možné

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

předkládat průběžně až do termínu vyhlášení další plánované výzvy. Vzhledem k tomu, že v některých lokalitách (zejména ve Středočeském a Jihomoravském kraji) došlo k masivní podpoře zařízení ve výzvách č. 35 a 36, které jsou nyní ve fázi budování, je potřeba ponechání časového prostoru pro umístění poptávky do vznikajících zařízení postupně, aby nedošlo ke spojení stejné cílové skupiny při zjišťování potřebnosti dalšího zařízení novými žadateli o dotaci.

Pro podporu vybudování/transformaci + následný provoz dětských skupin na území ČR vyjma hl. m. Prahy⁷ v roce 2017 jsme vyčlenili 350 mil. Kč, což odpovídá cca 100 projektům.

⁷ Vzhledem k omezené alokaci OPZ, kterou je možné vyčlenit na podporu aktivit na území hl. m. Prahy jako vyspělého regionu, a současně s informací o převzetí zjednodušeného způsobu vykazování dětských skupin Operačním programem Praha pól růstu, mimořádná výzva bude určena pouze pro regiony ČR mimo hl. m. Prahu.